
 ÖVERENSKOMMELSER MED FRÄMMANDE MAKTER.

N:r 2.

Överenskommelse med Finland och Tyska riket angående demolering av på Ålandsöarna uppförda befästningar och andra militära anläggningar; Stockholm den 30 dec. 1918.

(Ratificerad av Sverige den 22 mars 1919.)

Överenskommelse angående demolering av på Ålandsöarna uppförda befästningar och andra militära anläggningar.

K. Svenska regeringen, Finlands regering och Tyska regeringen, som överenskommit att träda i underhandling om att låta avlägsna eller göra oanvändbara på Ålandsöarna uppförda befästningar och andra militära anläggningar, hava för detta ändamål till sina fullmäktige utsett:

K. Svenska regeringen:
 förutvarande ministern för utrikes ärenden, landshövdingen herr E. B. Trolle samt kansli-rådet och avdelnings-

Sopimus koskeva Ahvenanmaan saarille rakennettujen linnoitusten ja muiden sotilaallisten varustusten hävittämistä.*

Suomen Hallitus, K. Routsin ja Saksan Hallitus ovat sopineet neuvottelujen alkamisesta, jotka koskevat Ahvenanmaan saarille rakennettujen linnoitusten ja muiden sotilaallisten varustusten poistamista tai kelpaamattomiksi tekemistä, sekä tähän valtuutaneet:

Suomen Hallitus:

Suomen Tukholmassa, olevan Ministerin, Todellisen Valtionneuvoksen A. Gripenberg'in ja Ahvenanmaan läänin Maa-

Abkommen über die Zerstörung von auf den Ålandsinseln angelegten Befestigungen und anderen militärischen Anlagen.

Nachdem die Deutsche Regierung, die Finnische Regierung und die Königlich Schwedische Regierung übereingekommen sind, in Unterhandlungen einzutreten über Entfernen oder Unbrauchbarmachen von auf den Ålandsinseln angeführten Befestigungen und anderen militärischen Anlagen, haben sie zu diesem Zweck zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

Die Deutsche Regierung:
 den Marineattaché an der Deutschen Gesandtschaft in Stockholm, Herrn Kapitän zur See R. von Fischer-Lossainen,

* Finska texten införd i överensstämmelse med den genom protokoll av den 28 mars 1919 fastställda lydelse.

chefen i utrikesdepartementet i Stockholm, kammarherren C. J. Sandgren;

Finlands regering:

Finlands minister i Stockholm, verkliga statsrådet A. Gripenberg och landshövdingen i Ålands län W. Isaksson; och

Tyska regeringen: marinattachén vid tyska beskickningen i Stockholm, Kapitän zur See R. von Fischer-Lossainen,

vilka efter att hava ömsesidigt företett sina i behörig form befunna fullmakter överenskommit om följande artiklar:

ART. 1.

De befestningar och andra militära anläggningar, som uppförts å olika platser på Ålandsöarna, skola avlägsnas eller, där sådant ej kan ske, göras oanvändbara såsom sådana på sätt i denna överenskom-

herran W. Isaksson' in.

K. Ruotsin Hallitus:

Entisen Ulkoasiainministerin, Maaherran, Herra E. B. Trollen sekä Kanslianeuvoksen ja Tukholmassa olevan Ulkoasiainministeriön Osastopäällikön, Kamariherra C. J. Sandgren'in,

Saksan Hallitus:

Saksan Tukholmassa olevan Lähetystön meriasiaain Attachén Kapitän zur See R. von Fischer-Lossainen'in,

jotka, kukin puolestaan esitettyään asianmukaisessa kunnossa oleviksi havaitut valtakirjansa, ovat sopineet seuraavista artikloista:

1 ARTIK.

Eri paikkoihin Ahvenanmaan saarille rakennetut linnoitukset ja muut sotillaalliset varustukset ovat poistettavat tai, jos se ei käy päinsä, tehtävät aiottuun käyttöön kelpaamattomiksi sillä tavoin

die Finnische Regierung:

den Finnischen Gesandten in Stockholm, Wirklichen Staatsrat Herrn A. Gripenberg und den Landshövding in Ålands-Län, Herrn W. Isaksson,

die Königlich Schwedische Regierung:

den ehemaligen Minister des Äussern, den Landshövding Herrn E. B. Trolle, und den Abteilungschef im Auswärtigen Amt in Stockholm, Kammerherrn C. J. Sandgren,

welche nach gegenseitiger Mitteilung ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten über folgende Artikel übereingekommen sind:

ART. 1.

Die Befestigungen und anderen militärischen Anlagen, die an verschiedenen Stellen der Ålandsinseln aufgeführt worden sind, sollen entfernt oder, wo dies nicht geschehen kann, als solche unanwendbar

melse närmare bestämmes.

De befästningar och andra militära anläggningar, som i denna överenskommelse avses, äro följande:

befästningarna vid Sälis, Frebbenby, Mellantorp, Kungsö, Korsö, Herröskatan, Brottö-Storklobb, Kökar, Boxö och Hamnö;

radiostationerna å Kasberget, å Prestö och å Lotsberget vid Mariehamn;

flygstationerna vid Granboda och å Eckerö;

det militära telefon- (telegraf-)nätet; samt

fältbefästningarna och järntrådsnäten.

kuin sopimuksessa lähemmin määrätään.

Tässä sopimuksessa tarkoitettut linnoitukset ja muut sotilaalliset varustukset ovat:

seuraavissa paikoissa olevat linnoitukset: Sälis, Frebbenby, Mellantorp, Kungsö, Korsö, Herröskatan, Brottö-Storklobb, Kökar, Boxö ja Hamnö; radioasemat Kasberget'illä, Prestö'llä, ja Lotsberget'illä Maarianhaminan luona;

Eckerö'n ja Granboda'n lentoasemat; sotilaspuhelin (sähkölennätin-)verkot, sekä

kenttävarustukset ja piikkilankaaidet.

gemacht werden in der Weise, wie in diesem Abkommen des näheren ausgeführt ist.

Die von diesem Abkommen berührten Befestigungen und anderen militärischen Anlagen sind folgende:

die Befestigungen bei Sälis, Frebbenby, Mellantorp, Kungsö, Korsö, Herröskatan, Brottö-Storklobb, Kökar, Boxö und Hamnö,

die Funkentelegraphenstationen auf dem Kasberg, auf Prestö und auf dem Lotsberg bei Mariehamn,

die Flugstationen bei Granboda und auf Eckerö,

das militärische Telephon- bzw. Telegraphennetz,

die Feldbefestigungen und Drahthindernisse.

ART. 2.

Med i artikel 1 angivna befästningar och andra militära anläggningar skall förfaras på sätt här nedan föreskrives.

Befästningen vid Sälis:

batterivärnet med uppställningsplatser för kanonerna, eld-

2 ARTIK.

Ensimmäisessä artiklassa mainittujen linnoitusten ja muiden sotilaallisten varustusten hävittäminen on suoritettava seuraavassaa laajuudessa.

Sälis'en linnoitus: patterinsuojus, siihen kuuluvine tykinperustuksineen, tulenjohtoasema, am-

ART. 2.

Die Zerstörung der in Artikel 1 aufgeführten Befestigungen und anderen militärischen Anlagen soll ausgeführt werden in folgendem Umfang:

Die Befestigung bei Sälis.

Die Batterie mit Geschützständen, Kommandostand, Mu-

ledningsplats, ammunition- och beredskapsrum, grav m. m. skall demoleras genom sprängning, all materiel, såsom artilleripjäser, ammunition m. m., ävensom kasern och övriga byggnader skola bortföras,

vägen emellan kasernen och batteriet skall göras oanvändbar som väg,

vägen, som från kasernen leder till vägen Sälis (by)—Strömma, skall göras oanvändbar för militära ändamål, varvid dock av densamma skall bevaras en till bredd med vägen Sälis—Strömma i dess nuvarande skick örensstämmande, för civila ändamål användbar väg.

Befästningen vid Frebbenby:

batterivärnet med uppställningsplatser för kanonerna, eldledningsplats och ammunitionsrums skall göras oanvändbart för sitt ändamål, varvid terrängens återställande sådan den varit före befästningens anläggande skall eftersträvas,

all materiel, såsom artilleripjäser och am-

pumatarve- ja varus- huoneet, suojushauta y. m. ovat räjähdytämällä hävitettävät;

koko aseistus, kuten tykit, ampumatarpeet j. n. e. samoin- kuinkasarmi- ja muut rakennukset ovat poiskuljetettavat;

kasarmin ja patterin välinen tie on tehtävä käyttöön kelpaamattomaksi;

kasarmilta Sälis'en ja Strömman väliselle tielle johtava tie on tehtävä sotilastarkoituksiin kelpaamattomaksi, mutta säilytettävä siviilitarkoituksia varten samantyyppisenä kuin Sälis'en ja Strömman välinen tie nykyään on.

Frebbenby'n linnoitus:

patterinsuojus siihen kuuluvine tykinperustuksineen, tulenjohtoasema ja ampumatarvehuone ovat tehtävät käyttökelppaamattomiksi, jolloin on mikäli mahdollista pyrittävä palauttamaan maanpinta sellaiseksi kuin se oli ennen linnoituksen rakentamista; kaikki aseistus, ku-

nitions- und Bereitschaftsräumen, Graben usw. soll durch Sprengung zerstört werden;

alles Material, wie Geschütze, Munition usw., ferner die Kasernen und die übrigen Gebäude sollen weggeschafft werden;

der Weg zwischen der Kaserne und der Batterie soll unbrauchbar gemacht werden;

der Weg von der Kaserne nach dem Wege Sälis-Dorf—Strömma soll für militärische Zwecke unanwendbar gemacht werden, jedoch soll ein in der Breite mit dem Weg Sälis—Strömma in dessen jetzigem Zustand übereinstimmender, für zivile Zwecke verwendbarer Weg übriggelassen werden.

Die Befestigung bei Frebbenby.

Die Batterie mit Geschützständen, Kommandostand und Munitionsräumen soll unbrauchbar gemacht werden, wobei das Gelände nach Möglichkeit wieder in den Zustand versetzt werden soll, in dem es vor der Anlage der Befestigungen war;

alles Material, wie Geschütze, Munition,

muntion samt eldledningsstationen av trä m. m., skall bortföras, kasern, stall, förrådshus, bageri, badhus m. fl. byggnader samt vägen till batteriet skola kvarlämnas i sitt nuvarande skick.

Befästningen vid Mellantorp:

batterivärnet med uppställningsplatser för kanonerna, eldledningsplats, ammunition- och beredskapsrum m. m. skall demoleras genom sprängning,

all materiel, såsom artilleripjäser, ammunition m. m., samt kasernen och det invid batteriet belägna förrådshuset skola bortföras,

vägen mellan kasernen och batteriet skall göras oanvändbar som väg,

vägen, som från kasernen leder till vägen Västansunda—Samuelstorp, skall kvarlämnas i sitt nuvarande skick.

Befästningen vid Kungsö:

batterivärnet med uppställningsplatser för kanonerna, eld-

ten tykit, ja ampumatarpeet, sekä puusta rakennettu tulenjoh-toasema ovat poisvietävät,

kasarmi, talli, varastohuone, leipomo, sauna y. m. rakennukset sekä tie patterille, ovat jätettävät nykyiseen kuntoonsa.

Mellantorp'in linnoitus:

Patterinsuojus siihen kuuluvine tykinperustuksineen, tulenjohtoaensa, ampumatarve- ja varastohuone y. m. ovat räjähdyttämällä hävitettävät, kaikki

aseistus kuten tykit, ampumatarpeet y. m. sekä kasarmi ja patterin luona sijaitseva varastohuone ovat poisvietävät,

kasarmin ja patterin välinen tie on tehtävä käyttöön kelpaamattomaksi,

tie, joka kasarmilta vie Västansunda—Samuelstorp'in tielle on jätettävä nykyiseen kuntoonsa.

Kungsö'in linnoitus:

patterisuojaus siihen kuuluvine tykinperustuksineen, tu-

der hölzerne Kommandostand usw., soll weggeschafft werden;

Kaserne, Stall, Vorratshaus, Bäckerei, Badehaus und andere Gebäude, ferner der Weg nach der Batterie sollen in ihrem gegenwärtigen Zustande belassen werden.

Die Befestigung bei Mellantorp.

Die Batterie mit Geschützständen, Kommandostand, Munitions- und Bereitschaftsräumen usw. soll durch Sprengung zerstört werden;

alles Material, wie Geschütze, Munition usw., die Kaserne und das bei der Batterie gelegene Vorratshaus sollen weggeschafft werden;

der Weg zwischen der Kaserne und der Batterie soll unbrauchbar gemacht werden;

der Weg von der Kaserne nach dem Weg Västansunda—Samuelstorp soll in seinem jetzigen Zustand bestehen bleiben.

Die Befestigung bei Kungsö.

Die Batterie mit Geschützständen, Kommandostand, Mu-

ledningsplats, ammunition- och beredskapsrum m. m. skall demoleras genom sprängning,

all materiel, såsom artilleripjäser, ammunition m. m., skall bortföras,

vägen emellan kasernen och batteriet skall göras oanvändbar som väg,

byggnaderna, nämligen kasern, stall, smedja, badstuga m. m., samt vägen emellan kasernen och Godtby skola kvarlämnas i sitt nuvarande skick.

Befästningen å Korsö:

uppställningsplatserna för kanonerna och betongvallen för strålkastaren skola demoleras genom sprängning,

eldledningsplatsen och ammunitionsrums skola göras oanvändbara för sitt ändamål,

all materiel, såsom artilleripjäser, ammunition m. m., samt byggnaderna skola bortföras,

bryggan skall kvarlämnas i sitt nuvarande skick.

lenjohtoasema, ampumatarve- ja varushuone ovat räjähdyttämällä hävitettävät,

kaikki aseistus, kuten tykit, ampumatarpeet y. m. ovat poisvietävät,

kasarmin ja patterin välinen tie on tehtävä käyttöön kelpaamattomaksi,

rakennukset, nimittäin kasarmi siihen kuuluvine, kalustoineen, talli, paja, sauna y. m. sekä kasarmin ja Godtby'n välinen tie ovat jätettävät nykyiseen kuntoonsa.

Korsö'in linnoitus:

tykinperustukset ja betongivalli valonheittäjäjä varten ovat räjähdyttämällä hävitettävät,

tulenojohtoasema ja ampumatarvehuoneet ovat tehtävät käyttöönsä kelpaamattomiksi,

kaikki aseistus, kuten tykit, ampumatarpeet y. m. sekä rakennukset ovat poisvietävät,

silta on jätettävä nykyiseen kuntoonsa.

nitions- und Bereitungsräumen usw. soll durch Sprengung zerstört werden;

alles Material, wie Geschütze, Munition usw., soll weggeschafft werden;

der Weg zwischen der Kaserne und der Batteriesollunbrauchbar gemacht werden;

die Gebäude, nämlich die Kaserne mit den dazu gehörigen Inventarien, ferner Stall, Schmiede und Badehaus usw. sowie der Weg zwischen der Kaserne und Godtby sollen in ihrem jetzigen Zustande belassen werden.

Die Befestigung auf Korsö.

Die Geschützstände und der Betonwall für den Scheinwerfer sollen durch Sprengung zerstört werden;

der Kommandostand und die Munitionsräume sollen unbrauchbar gemacht werden;

alles Material, wie Geschütze, Munition usw., ebenso die Gebäude sollen weggeschafft werden.

die Brücke soll in ihrem jetzigen Zustande erhalten bleiben.

Befästningen vid Herröskatan:

batterivärnet med uppställningsplatser för kanonerna, eldledningsplats, ammunition- och beredskapsrum (grav och tunnel) m. m. skall demoleras genom sprängning,

all materiel, såsom artilleripjäser, ammunition m. m., skall bortföras,

till anläggningen hörande byggnader och brygga skola kvarlämnas i sitt nuvarande skick.

Befästningen å Brottö-Storklobb:

batterivärnet med uppställningsplatser för kanonerna, eldledningsplats, ammunition- och beredskapsrum m. m. skall demoleras genom sprängning,

all materiel, såsom artilleripjäser, ammunition m. m., ävensom samtliga byggnader skola bortföras, kajen skall kvarlämnas i sitt nuvarande skick.

Befästningen å Kökar:

batterivärnet med uppställningsplatser för kanonerna, eldledningsplats, ammunition- och bered-

Herröskatan' linnoitus:

patterinsuojus tykinperustuksineen, tulenjohtoasema, ampumatarve- ja varushuoneet (suojushauta ja tunneli) y. m. ovat räjähdyttämällä hävitettävät,

kaikki aseistus, kuten tykit ampumatarpeet y. m. ovat poisvietävät, varustukseen, kuuluvat rakennukset ja silta ovat jätettävät nykyiseen kuntoonsa.

Brottö-Storklobb'in linnoitus:

patterinsuojus tykinperustuksineen, tulenjohtoasema, ampumatarve- ja varushuoneet y. m. ovat räjähdyttämällä hävitettävät, kaikki

aseistus, kuten tykit, ampumatarpeet y. m. samoin kuin kaikki rakennukset ovat poisvietävät, laituri on jätettävä nykyiseen kuntoonsa.

Kökar'in linnoitus:

patterinsuojus tykinperustuksineen, ampumatarve ja varushuoneet y. m. ovat räjähdyttämällä hävitettävät,

Die Befestigung bei Herrö-Skatan.

Die Batterie mit Geschützständen, Kommandostand, Munitions- und Bereitschaftsräumen (Graben und Tunnel) usw. soll durch Sprengung zerstört werden;

alles Material, wie Geschütze, Munition usw., soll weggeschafft werden;

die zu der Anlage gehörenden Gebäude und die Brücke sollen in ihrem jetzigen Zustande belassen werden.

Die Befestigung auf Brottö-Storklobb.

Die Batterie mit Geschützständen, Kommandostand, Munitions- und Bereitschaftsräumen usw. soll durch Sprengung zerstört werden;

alles Material, wie Geschütze, Munition usw., sowie sämtliche Gebäude sollen weggeschafft werden;

der Kai soll in seinem jetzigen Zustande erhalten bleiben.

Die Befestigung auf Kökar.

Die Batterie mit Geschützständen, Kommandostand, Munitions- und Bereitschaftsräumen usw.

skapsrum m. m. skall demoleras genom sprängning, radiostationen skall bortföras,

all materiel, såsom artilleripjäser, ammunition m. m., ävensom samtliga byggnader, utom nedanstående förrådsskjul, skola bortföras,

bryggan med det vid densamma belägna lilla förrådsskjulet skall kvarlämnas i sitt nuvarande skick,

vägarnaskola kvarlämnas i sitt ofullbordade skick, sedan rälsen borttagits.

Befästningen på Boxö:

batterivärnet med uppställningsplatser för kanonerna, ammunition- och beredskapsrum m. m. samt eldledningsvärnet (200 m. sydväst om batteriet) skola demoleras genom sprängning,

all materiel, såsom artilleripjäser, ammunition m. m., samtliga byggnader och den stora bryggan skola bortföras,

vägarnaskola kvarlämnas i sitt ofullbordade skick, sedan rälsen borttagits,

radio-asema on poiskuljetettava,

kaiki aseistus, kuten tykit ja ampumatarpeet y. m. sekä kaikki rakennukset, lukuunottamatta allamainittua varastovajaa, ovat poisvietävät,

silta ja sen luona sijaitseva pieni varastovaja ovat jätettävät nykyiseen kuntoonsa,

tiet ovat jätettävät nykyiseen keskeneräiseen kuntoonsa, kiskot sitävastoin poisvietävät.

Boxön linnoitus:

patterinsuojus tykinperustuksineen, ampumatarve- ja varushuoneet y. m., sekä tulenjohtosuojus (200 m. patterista lounaaseen) ovat räjähdyttämällä hävitettävät,

kaikki aseistus kuten tykit, ampumatarpeet y. m.

kaikki rakennukset ja suuri silta poisvietävät,

tiet ovat jätettävät keskeneräiseen kuntoonsa, ja kiskot poiskuljetettavat,

pieni silta sekä patterin ja tulen-

soll durch Sprengung zerstört werden;

die Funkstation soll weggeschafft werden; alles Material, wie Geschütze, Munition usw., sowie sämtliche Gebäude mit Ausnahme des unten genannten Vorratsschuppens sollen weggeschafft werden;

die Brücke und der in ihrer Nähe gelegene kleine Vorratsschuppen sollen in ihrem jetzigen Zustand belassen werden;

die Wege sollen, nachdem die Schienen entfernt sind, in ihrem unvollendeten Zustand belassen werden.

Die Befestigung auf Boxö.

Die Batterie mit Geschützständen, Munitions- und Bereitschaftsräumen usw. sowie der Kommandostand (200 m. südwestlich der Batterie) sollen durch Sprengung zerstört werden;

alles Material, wie Geschütze, Munition usw., sämtliche Gebäude und die grosse Brücke sollen weggeschafft werden;

die Wege sollen nach Entfernung der Schienen in ihrem unvollendeten Zu-

den lilla bryggan samt graven för kabel emellan batteriet och elledningsväret skola kvarlämnas i sitt nuvarande skick.

johtosuoja- ja välilyöntien kaapelihautaus ovat jätettäväl entiselleen.

stande belassen werden;

die kleine Brücke und der Graben für das Kabel zwischen der Batterie und dem Kommandostand sollen in unverändertem Zustande bestehen bleiben.

Befästningen å Hamnö:

batteriväret med uppställningsplatser för kanonerna, ammunition- och beredskapsrum samt elledningsplats m. m. skall demoleras genom sprängning;

all materiel, såsom artilleripjäser, ammunition m. m. och samtliga byggnader m. m. skola bortföras.

Radiostationen på Kasberget:

all materiel och samtliga byggnader skola bortföras.

Radiostationen å Prestö:

all materiel skall bortföras, samtliga byggnader och bryggan skola kvarlämnas i sitt nuvarande skick.

Radiostationen å Lotsberget vid Marihamn:

stationen skall icke vara underkastad demolering.

Hamnö'n linnoitus: patterinsuoja-

tykinperustuksineen, ampumatarve ja va- aushuoneet, tulen- johtoasema j. n. e. ovat räjähyttämällä hävitettävät;

kaikki aseistus kuten tykit, ampumatarpeet j. n. e., sekä kaikki rakennukset j. n. e. ovat pois vietävät.

Kasberget'in Radioasema:

kaikki tarvevälineet ja rakennukset ovat poisvietävät.

Prestö'n Radioasema:

kaikki tarvevälineet ovat vietävät pois,

kaikki rakennukset ja silta ovat jätettävät nykyiseen kuntoonsa.

Lotsberget'in Radioasema Maarianhaminan luona:

asemaa ei ole hävitettävä.

Die Befestigung auf Hamnö.

Die Batterie mit Geschützständen, Munitions- und Bereitschaftsräumen, Kommandostand usw. soll durch Sprengung zerstört werden;

alles Material, wie Geschütze, Munition usw., und sämtliche Gebäude usw. sollen weggeschafft werden.

Die Funkstation auf dem Kasberg.

Alles Material und sämtliche Gebäude sollen weggeschafft werden.

Die Funkstation auf Prestö.

Alles Material soll weggeschafft werden; sämtliche Gebäude und die Brücke sollen in ihrem jetzigen Zustande bestehen bleiben.

Die Funkstation auf dem Lotsberg bei Marihamn.

Die Station soll nicht zerstört werden.

Flygstationen vid Granboda:

all materiel, flygplansbryggorna och den ena hangaren skola bortföras,

luftförsvarskanoner (1 km. väster om flygstationen) skola bortföras och kanonernas uppställningsplatser demoleras,

samtliga övriga byggnader såsom kaserner, sjukhus, den andra hangaren, bensinkällare m. m. skola kvarlämnas i sitt nuvarande skick.

Flygstationen å Eckerö:

all materiel, flygplansbryggorna och byggnaderna, förutom två kasernbyggnader, badstuga och två förrådshus, skola bortföras eller göras oanvändbara för sitt ändamål,

två kasernbyggnader, badstuga och två förrådshus skola kvarlämnas i sitt nuvarande skick.

Fältbefästningarna och järnträdsnäten:

skytte-, kulsprute-, kanon- och förbindelsevärn samt ammunition- och beredskapsrum skola jämnas med marken, var-

Granboda'n lentoasema:

kaikki tarvevälineet, lentokoneitten noususillat ja toinen lentokonevajoista, ovat poisvietävät, ilmaapuolustustykit (1 km. lentoasemalta länteen) ovat poisvietävät ja tykkien sijat hävitettävät;

kaikki rakennukset, kuten kasarmit, sairashuone, toinen lentokone vaja, bentsiinikellari y. m., ovat jätettävät nykyiseen kuntoonsa.

Eckerö'n lentoasema:

kaikki tarvevälineet, lentokoneitten noususillat ja rakennukset lukuunottamatta kahta kasarmirakennusta, sauna ja kahta varastohuonetta ovat poisvietävät tai tehtävät tarkoitukseensa kelpaamattomiksi;

kaksi kasarmirakennusta, sauna ja kaksi varastorakennusta on jätettävä nykyiseen kuntoonsa.

Kenttävarustukset ja piikkilanka-aidat:

ampuma-, konekivääri- ja tykiasemat sekä yhdyskaivannot

Die Flugstation bei Granboda.

Alles Material, die Ablaufbrücken und ein Hangar sollen weggeschafft werden; die Luftabwehrgeschütze (1 km westlich der Flugstation) sollen weggeschafft und die Geschützstände zerstört werden;

alle Gebäude, wie Kasernen, Krankenhaus, der zweite Hangar, Benzinkeller usw., sollen in ihrem jetzigen Zustand bleiben.

Die Flugstation auf Eckerö.

Alles Material, die Ablaufbrücken und Gebäude, ausser zwei Kasernengebäuden, dem Badehaus und zwei Vorratshäusern, sollen weggeschafft werden*;

zwei Kasernengebäude, das Badehaus und zwei Vorratshäuser sollen in ihrem jetzigen Zustande bestehen bleiben.

Die Feldbefestigungen und Drahthindernisse.

Infanteriestellungen, Maschinengewehr- und Geschützstände und Verbindungswälle sowie Mu-

* Texten ändrad genom protokoll den 28 mars 1919 till »sollen weggeschafft oder unbrauchbar gemacht werden».

vid terrängens återställande sådan den varit före befästningens anläggandes skall eftersträvas,

järntrådsnäten ävensom de spanska ryttarna skola bortföras.

Militära telefon- (telegraf-)nätet:

luftledninggar och undervattenskablar, som icke tjäna allmännyttiga ändamål, skola bortföras, tillkommande det de svenska, finska och tyska myndigheter, som leda demoleringsarbetena, att avgöra vilka ledningar, som skola vara underkastade demolering.

För samtliga arbetens utförande skola de »Allmänna tekniska bestämmelser» vilka finnas denna överenskommelse bifogade (Annex A), gälla.

ART. 3.

Demoleringens skall utföras av de tre fördragsslutande staterna med arbetsstyrkor, vilka enligt vederbö-

samoin kuin ampumarive- ja varushuoneet ovat hajotettavat maan tasalle, jolloin on mikäli mahdollista pyritävä papalauttamaan maan pinta sellaiseksi kuin se oli ennen varustuksen rakentamista;

rautalanka-aidat ristiteloineen (»Die Spanischen Reiter») ovat pois vietävät.

Sotilaallinen puhelin- (sähkölennätin-) verkko:

ilmajohdot ja vedenalaiset kaapelit, jotka eivät ole soveliaat yleishyödyllisiin tarkoituksiin, ovat vietävät pois. Hajoittamistöitä johtavien suomalaisten, ruotsalaisten ja saksalaisten, viranomaisen asiana on ratkaista mitkä johdot ovat säilytettävät.

Kaikkia näitä töitä varten ovat voimassa ne »Yleiset teknilliset määräykset», jotka liitteenä kuuluvat tähän sopimukseen (liite A.)

3 ARTIK.

Hävittämisen suoritettavat kolme sopimuksen tehnyttä valtiota, käyttäen työvoimia, jotka asiano-

nitions- und Bereitungsräume sollen niedergelegt werden, wobei das Gelände nach Möglichkeit wieder in den Zustand versetzt werden soll, in dem es vor der Anlage der Befestigungen war;

die Drahthindernisse sowie die Spanischen Reiter sollen weggeschafft werden.

Das militärische Telephon- bzw. Telegraphennetz.

Luftleitungen und Unterwasserkabel, die nicht gemeinnützigen Zwecken dienen, sollen entfernt werden. Hierbei ist es Sache der deutschen, finnischen und schwedischen Behörden, welche die Zerstörungsarbeiten leiten, zu entscheiden, welche Leitungen, welche Leitungen bestehen bleiben sollen.

Für die Ausführung sämtlicher Arbeiten gelten die »Allgemeinen technischen Bestimmungen», welche dem Abkommen in Anlage A beigelegt sind.

ART. 3.

Die Zerstörung soll von den drei vertragsschliessenden Staaten ausgeführt werden mit Arbeitskomman-

rande stats eget bestämmande kunna helt eller delvis bestå av militär trupp, dock så att i intet fall i Sveriges och Tysklands arbetsstyrkor den militära kontingenten må uppgå till mer än 150 man från vardera landet, häri inbegripet befäl samt personal för ekonomi och transporter i land m. m. Besättningarna å krigs- och transportfartyg, vilka tillfälligtvis uppehålla sig i de åländska farvattnen, samt besättningarna å kabelångarna äro icke inbegripna i ovanstående styrka.

De svenska och tyska arbetsstyrkorna skola efter avslutandet av samtliga demoleringsarbeten omedelbart bortdragas från Ålandsöarna.

maisen valtion harkinnan mukaan voivat olla osaksi tai kokonaan sotilaista kokoonpantuja, kuitenkin siten ettei Ruotsin ja Saksan työvoimien sotilasainemissään tapauksessa ole suurempi kuin 150 miestä kummatkin maasta, siihen leuttuina päällystö sekä muonitusta ja työvoimien siirtoa varten tarvittava henkilökunta.

Niiden sota- ja kuljetuslaivojen miehistöjä, jotka tilapäisesti ovat Ahvenanmaan vesillä, sekä kaapelihöyrylaivojen miehistöjä älköön luettako yllämainittuihin työvoimiin kuuluviksi.

Ruotsalaiset ja saksalaiset työvoimat ovat kaikkien hajotamistöiden päätyttyä, heti kuljetettavat pois Ahvenanmaan saarilta.

dos, die nach eigenem Gutdünken des betreffenden Staates ganz oder teilweise aus Militär bestehen können. Jedoch dürfen in keinem Fall die militärischen Kontingente der deutschen oder schwedischen

Arbeitskommandos mehr als 150 Mann von jedem Land betragen, einschliesslich Offiziere und Personal für Verpflegung und Transport an Land usw. Die Besatzungen zeitweilig anwesender Kriegs- und Transportschiffe und der Kabeldampfer sind hierin jedoch nicht einbegriffen.

Die deutschen und schwedischen Arbeitskommandos sollen nach Beendigung sämtlicher Zerstörungsarbeiten von den Ålandsinseln zurückgezogen werden.

ART. 4.

De befästningar och andra militära anläggningar, som skola demoleras, fördelas mellan de tre fördragsslutande staterna i nedanstående ordning:
av Sverige verk-

4 ARTIK.

Ne linnoitukset ja muut sotilaalliset varustukset, jotka ovat hävitettävät, jaetaan sopimuksen tehneen kolmen valtion välillä seuraavasti:

Suomi toimitaa Herröskatan'in sekä

ART. 4.

Zur Ausführung der Arbeiten werden die Befestigungen und anderen militärischen Anlagen auf die drei vertragsschliessenden Staaten folgendermassen verteilt:

ställes demoleringen av anläggningarna å Boxö och å Hamnö, vid Sälis och Frebby, av flygstationen å Eckerö samt av fältbefästningar, järntrådsnät och telefon- (telegraf-) ledningar, som äro belägna inom Eckerö socken samt inom Hammarlands socken norr om en linje dragen från Byttböle genom Boda och Samuelstorp rätt västerut till havet;

av Finland verkställes demoleringen av anläggningarna vid Herröskatan samt å Brottö—Storklobb och Kökar, av radiostationerna å Kasberget och Prestö, av flygstationen vid Granboda samt av fältbefästningar, järntrådsnät och telefon- (telegraf-) ledningar å hela Åland förutom dem, som äro belägna inom Eckerö socken samt inom Hammarlands socken norr om en linje dragen från Byttböle genom Boda och Samuelstorp rätt västerut till havet; samt

av Tyskland verkställes demolering av anläggningarna vid Mellantorp och Kungsö samt å Korsö, varjämte Tyskland ombesörjer upptagan-

Brottö-Storklopp'in ja Kökar'in varustusten, Kasberget'in ja Prestö'n radioasemain sekä Granboda'n lentoaseman hävittämisen sekä kaikkien kenttävarustusten, rautalanka-aitojen ja puhelin- (sähkölennätin-) johtojen purkamisen koko Ahvenanmaalla, lukuunottamatt niitä, jotka sijaitsevat Eckerö'n pitäjässä sekä Hammarland'in pitäjässä, pohjoispuolella sitä viivaa, joka ajatellaan vedetyksi Byttböle'stä Boda'n ja Samuelstorp'in kautta suoraan länttä kohti mereen;

Ruotsi toimittaa Boxö'n ja Hamnö'n sekä Sälis'in ja Frebby'n luona olevien varustusten ja Eckerö'n lentoaseman hävittämisen sekä kaikkien niiden kenttävarustusten, rautalanka-aitojen ja puhelin- (sähkölennätin-) johtojen purkamisen, jotka sijaitsevat Eckerö'n pitäjässä sekä Hammarland'in pitäjässä, pohjoispuolella sitä viivaa, joka ajatellaan vedetyksi Byttböle'stä Bod'an ja Samuelstorp'in kautta suoraan länttä kohti mereen;

Saksa toimittaa

Deutschland bewerkstelligt die Zerstörung der Anlagen bei Mellantorp, bei Kungsö und auf Korsö, ausserdem besorgt Deutschland das Aufnehmen der Unterwasserkabel.

Finland bewerkstelligt die Zerstörung der Anlagen bei Herröskatan, auf Brottö-Storklobb und auf Kökar, die Funkstationen auf dem Kasberg und auf Prestö, der Flugstation bei Granboda sowie aller Feldbefestigungen, Drahthindernisse und Telephon- bzw. Telegraphenleitungen auf ganz Åland mit Ausnahme derer, die im Kirchspiel Eckerö und im Kirchspiel Hammarland nördlich einer von Byttböle über Boda und Samuelstorp genau westlich nach der See gezogenen Linie liegen.

Schweden bewerkstelligt die Zerstörung der Anlagen auf Boxö, auf Hamnö, bei Sälis und bei Frebby, der Flugstation auf Eckerö sowie aller Feldbefestigungen, Drahthindernisse, Telephon- bzw.

Telegraphenleitungen, die innerhalb des Kirchspiels Eckerö

det av undervattenskablarne.

Därest det under demoleringsarbetets gång, för att demoleringen av fältbefästningarna inom de svenska och finska områdena skall kunna slutföras inom utgången av år 1919 visar sig erforderligt att vidtaga ändring i områdesindelningen, skall frågan härom avgöras genom förhandlingar mellan de tre fördragslutande staternas regeringar.

Mellantorp'in Kungskö'n luona sekä Korsö'llä olevien varustusten hävittämisen minkä ohella saksen huolehtii vedenalaisen kaapelin nostamisesta:

jos hävittämistöiden kuluessa näyttää tarpeelliselta tehdä muutoksia piirijakoon, jotta kenttävarustusten purkamistyöt voitaisiin suomalaisella ja ruotsalaisella alueella lopettaa ennen vuoden 1919 päättymistä, on puheenaolevasta asiasta päätettävä kolmen asianomaisen sopimusvaltion hallitusten välisten neuvottelujen nojalla.

liegen, sowie innerhalb des Kirchspiels Hammarland nördlich einer von Byttböle über Boda und Samuelstorp genau westlich nach der See gezogenen Linie.

Wenn sich im Verlauf der Zerstörungsarbeiten Änderungen in der Einteilung der Zerstörungsgebiete als notwendig erweisen, damit die Niederlegung der Feldbefestigungen innerhalb des finnischen und schwedischen Gebiets vor Ablauf des Jahres 1919 beendet werden kann, so soll diese Frage durch Verhandlungen zwischen den Regierungen der drei vertragsschliessenden Staaten entschieden werden.

ART. 5.

Demoleringen av befästningarna och de andra militära anläggningarna skall taga sin början den 1. april 1919. Finlands regering äger likväl att, sedan detta avtal blivit ratificerat, bedriva demoleringsarbeten å fältbefästningarna.

Demoleringsarbetena beräknas avslutade inom utgången av år 1919.

5 ARTIK.

Linnoitusten ja muiden sotilaallisten varustusten hävittäminen on aloitettava huhtikuun 1. p.nä 1919. Suomen Hallituksen vallassa on kuitenkin, sittenkuin tämä sopimus on vahvistettu, hävittää kenttävarustuksia.

Hävittämistyöt arvellan voitavan suorittaa vuoden 1919 kuluessa.

ART. 5.

Die Zerstörung der Befestigungen und anderen militärischen Anlagen soll am 1. April 1919 beginnen. Der finnische Regierung steht es jedoch zu, nach Ratifizierung dieses Abkommens an den Feldbefestigungen Zerstörungsarbeit zu betreiben.

Mit der Beendigung der Zerstörungsarbeiten vor Ablauf des Jahres 1919 wird gerechnet.

ART. 6.

Samtliga demoleringsarbeten skola övervakas och kontrolleras av en militär kontrollkommission bestående av en officer jämte erforderlig stabspersonal från var och en av de tre fördragsslutande staterna. Kommissionens ordförande skall vara dess till tjänsterangen äldste ledamot.

För kontrollkommissionen skall den instruktion gälla, som finnes denna överenskommelse bifogad (Annex B).

Demoleringsarbeten å fältbefästningarna under den tid före den allmänna demoleringens början, varunder de kunna komma att bedrivas genom finsk myndighets försorg, skola kontrolleras av svenska och tyska officerare.

ART. 7.

Var och en av de fördragsslutande staterna skall vidkännas kostnaderna för underhåll och avlöning av dess vid arbetet

6 ARTIK.

Kaikkien purkamistöiden valvonta ja tarkastus on kuuluva sotilas-kontrollikomissioonille, jossa kutakin kolmen sopimuksen tehnyttä valtiota edustaa yksi upseeri ja tarpeellinen määrä esikuntahenkilökuntaa. Komissioonin puheenjohtajana on oleva virka-arvonsa puolesta vanhin jäsen. Kontrollikomissioonin toimintaohjeena on oleva tätä sopimusta seuraava liite (B).

Ne kenttävarustusten purkamistyöt, jotka tapahtuvat ennen yleisten hajottamistöiden alkamista, siis aikana, jolloin töitä suomalaisten viranomaisten toimesta voidaan suorittaa, ovat ruotsalaisten ja saksalaisten upseerien valvonnan alle alistettavat.

7 ARTIK.

Kunakin sopimuksen solmineen valtion on puolestaan suoritettava työssä olevan sotilaskonkko-osastonsa ylläpitoon ja

ART. 6.

Sämtliche Arbeiten sollen überwacht und kontrolliert werden durch eine militärische Kontrollkommission, bestehend aus je einem Offizier mit dem erforderlichen Stabspersonel von jedem der drei vertragschliessenden Staaten. Vorsitzender der Kommission soll das dem Dienstrange nach älteste Mitglied sein.

Für die Kontrollkommission gilt die Dienstanweisung, die diesem Abkommen in Anlage B beigefügt ist.

Die Demolierungsarbeiten an den Feldbefestigungen während der Zeit vor dem Beginn der allgemeinen Zerstörung, also so lange diese durch die finnischen Behörden betrieben werden können, sollen von deutschen und schwedischen Offizieren kontrolliert werden.

ART. 7.

Jeder der vertragschliessenden Staaten soll die Kosten für den Unterhalt und die Ablöhnung einer mit der Arbeit be-

sysselsatta militära trupp samt för de under sprängningarna förbrukades sprängmedlen.

I fråga om gäldandet av övriga med demoleringen förenade kostnader, såsom arbetslöner för civila arbetare, administrativa utgifter, diverse nyanskaffnings- och organisationskostnader m. m., skola de fördragsslutande staternas regeringar träffa särskild överenskommelse.

Av de med kontrollkommissionens verksamhet förenade gemensamma kostnaderna skall varje stat bestrida en tredjedel, under det att kostnaderna för den i kontrollkommissionen ingående personalen skola bestridas av vederbörande stat.

palkkaukseen menevät sekä räjähtykseen käytettyjen räjähdysaineitten kustannukset.

Muiden purkamistöihin tarvittavien menojen, kuten siviilityömiesten palkkojen, hallinnollisten menojen, erinäisten uusimis- ja järjestyelmenojen j. n. e. korvaamisesta on sopimusvaltioiden hallitusten tehtävä erityinen sopimus.

Kontrollikomission toiminnasta johdetuista yhteisistä kustannuksista on kunkin valtion maskettava kolmasosa, jotavastoin kunkin valtion on omasta puolestaan maksettava kontrollikomission henkilökunnan palkka.

schäftigen militärischen Kommandos tragen sowie für die bei den Sprengungen verbrauchten Sprengmaterialien tragen.

Wegen der Bezahlung der übrigen mit der Zerstörung verbundenen Kosten, wie Arbeitslöhne der Zivilarbeiter, Verwaltungskosten, Neuananschaffungs- und Organisationskosten usw., sollen die Regierungen der Vertragsschliessenden Staaten später über einkommen.

Von den mit der Tätigkeit der Kontrollkommission verbundenen etwaigen gemeinsamen Kosten soll jeder Staat ein Drittel bezahlen, während die Kosten für das Personal der Kontrollkommission von jedem einzelnen Staat getragen werden.

ART. 8.

Livsmedel för de svenska och tyska arbetsstyrkorna få endast efter samråd med behörig finsk myndighet och mot kompensation av andra varor uppköpas på Åland och skola i övrigt föras till Åland från vederbö-

8 ARTIK.

Ruotsalaisia ja sakalaisia työvoimia varten on sallittu Ahvenanmaalta ostaa elintarpeita ainoastaan asianomaisten suomalaisten viranomaisten kanssa tehdyn sopimuksen nojalla ja muissa tavaroissa annettavaa

ART. 8.

Lebensmittel für die deutschen und schwedischen Arbeitskommandos dürfen nur nach Über einkunft mit der zuständigen finnischen Behörde und gegen Kompensation durch andere Waren auf Åland aufgekauft

rande arbetsstyrkas hemland.

Inkvartering av de svenska och tyska arbetsstyrkorna ävensom reglerandet av med demoleringsarbetet förenad skadegörelse å enskild egendom skall ordnas under medverkan av behörig finsk myndighet.

vastiketta vastaan. Muuten on elintarpeita vietävä Ahvenanmaalle asianomaisen työvoiman kotimaasta.

Ruotsalaisten ja saksalaisten työvoimien majoitus, samoin kuin purkamistöistä yksityisomaisuudelle mahdollisesti johtuvien vahinkojen korvaaminen, on järjestettävä yhteisneuvoin asianomaisten suomalaisten viranomaisten kansa.

werden, im übrigen sollen die Arbeitskommandos von den Heimatländern verpflegt werden.

Die Einquartierung der deutschen und schwedischen Arbeitskommandos sowie die Regulierung von mit der Zerstörung etwa verbundenen Beschädigungen an privatem Eigentum soll unter Mitwirkung der zuständigen finnischen Behörden geordnet werden.

ART. 9.

Var och en av de fördragsslutande staterna skall under demoleringsarbetet fritt förfoga över inom dess demoleringsområde befintlig militär transportmateriel och annan militär arbetsmateriel, som kan finna användning vid arbetets verkställande, ävensom över där befintliga kaserner och andra militära byggnader för inkvartering.

ART. 10.

Denna överenskommelse skall avfattas å svenska, finska och

9 ARTIK.

Kunkin sopimusten tehneistä valtiosta sallittakoon purkamistöissään vapaasti käyttä omalla purkamisalueellaan olevia sotilaallisia kuljetusneuvoja ja työn suorittamiseen soveltuvia muita sotilaallisia tvövälineitä samoin kuin majoitusta varten paikalla olevia kasarmeja ja muita sotilasarakennuksia.

10 ARTIK.

Tämä sopimus on laadittava suomen-, ruotsin-, ja saksankie-

ART. 9.

Jeder der vertragsschliessenden Staaten darf während der Zerstörungsarbeit frei über innerhalb seines Zerstörungsgebietes vorhandenes militärisches Transport- und Arbeits-Material verfügen, das bei der Ausführung der Arbeit Verwendung finden kann, ebenso wie über dort befindliche Kasernen und andere militärische Gebäude für die Unterbringung.

ART. 10.

Dieses Abkommen soll in deutscher, finnischer und schwedi-

tyska språken, och skall i fråga om avtalets tolkning den tyska texten vara utslagsgivande. Överenskommelsen skall ratificeras, och ratifikationerna skola deponeras i utrikesdepartementet i Stockholm så snart ske kan.* Över deponeringen av ratifikationerna skall ett protokoll upprättas, av vilket en bestyrkt avskrift skall på diplomatisk väg tillställas en var av de fördragsslutande staterna.

Till bekräftelse härav hava de respektive fullmäktige underskrivit denna överenskommelse och försettdensamma med sina sigill.

Som skedde i Stockholm i tre exemplar den 30. december 1918.

lillä ja on sopimuksen tulkinnessa saksalaista tekstiä pidettävä ohjeellisena. Sopimus on vahvistettava ja vahvistusasiakirjat hetimiten jetettävät tallettaviksi Ulkoasiainministeriön Tukholmassa. Vahvistusasiakirjain tallettamisesta on laadittava pöytäkirja, josta on toimitettava varmennettu jäljennös diplomaattista tietä kullekin sopimuksen tehneelle valalle.

Tämän vakuudeksi ovat asianomaiset valtuutetut allekirjoittaneet tämän sopimuksen, ja varustaneet sen sineteillä. Laadittu kolmena kappaleena Tukholmassa 30. p:nä joulukuuta 1918.

scher Sprache abgefasst werden; für die Auslegung des Abkommens soll der deutsche Text massgebend sein. Das Abkommen soll ratifiziert, und die Ratifikationsurkunden sollen im Ministerium des Auswärtigen in Stockholm sobald wie möglich hinterlegt werden. Über die Hinterlegung der Ratifikationsurkunden soll ein Protokoll abgefasst werden, wovon jeder der vertragsschliessenden Mächte beglaubigte Abschrift auf diplomatischem Weg zugestellt wird.

Zu Urkund dessen haben die betreffenden Bevollmächtigten dieses Abkommen unterzeichnet und mit ihren Siegeln versehen.

Geschehen in Stockholm, in dreifacher Ausfertigung, am 30. December neunzehnhundertachtzehn.

ERIC TROLLE.
(L. S.)

ALEXIS GRIPENBERG.
(L. S.)

R. V. FISCHER-LOSSAINEN.
(L. S.)

CARL SANDGREN.
(L. S.)

WILLIAM ISAKSSON.
(L. S.)

* Deponeringen skedde den 28 mars 1919.

Annex A.

Allmänna tekniska bestämmelser för demolering av de militära anläggningarna på Åland.

I. Allmänna bestämmelser.

Arbetet utföres i den ordning, som vederbörande arbetsledare finner lämpligt, i erforderliga fall i samråd med den myndighet (person), som skall mottaga materiel, dock att för arbetstrupps förläggning erforderliga byggnader icke utan kontrollkommissionens medgivande må avlägsnas.

Materiel, som skall tillvaratagas, transporteras efter samråd med den mottagande myndigheten till närmaste brygga, strand eller för förstörelse ej avsedd väg, där materielen upplägges och överlämnas i den mottagande myndighetens vård.

Liite A.

Yleisiä teknillisiä määräyksiä, joita Ahvenanmaalla olevien sotavarustusten hävitystöitä toimeenpantaessa on noudatettava.

I. Yleisiä määräyksiä.

Työ suoritetaan asianomaisen työjohtajan hyväksymässä järjestyksessä, tarpeen mukaan yhteisneuvoin sen viranomaisen tahi henkilön kanssa, jolle tarvevälineitä louvutetaan. Kuitenkaan ei työvoimien majoitukseen tarvittavia rakennuksia saa ilman kontrollikomisioonin lupaa poistaa.

Ne ainekset, jotka ovat talteenotettavat, kuljetetaan asianomaisten vastaanottajain kanssa tehdyn sopimuksen mukaan lähimmälle laiturille, rannalle tai tielle, jota ei ole päätetty hävittää, missä tarveainekset pannaan varastoon ja jätetään vastaanottavien viranomaisten hoitoon.

Anlage A.

Allgemeine technische Bestimmungen für die Zerstörung der militärischen Anlagen auf Åland.

I. Allgemeine Bestimmungen.

Den Gang der Arbeiten bestimmt der betreffende Arbeitsleiter, erforderlichenfalls im Einvernehmen mit der Behörde oder Person, an die das Material abgegeben wird. Gebäude, die für Unterbringung der Arbeitskommandos nötig sind, dürfen jedoch nicht ohne Einverständnis der Kontrollkommission entfernt werden.

Das gewonnene Material wird im Einvernehmen mit der empfangenden Behörde nach der nächsten Brücke, dem Strande oder dem nächsten, nicht von der Zerstörung betroffenen Weg transportiert, woselbst es aufgestapelt und der empfangenden Behörde übergeben wird.

II. Batterier.

Pjäserna söndertagas i för transport lämpliga delar samt lossas från förankringsbultarna. Delarna numreras efter kanonernas gjutnummer. Smärre delar förpackas i lådor, tillhandahållna av den emottagandemyndigheten.

Bäddningar av trä uppbyttas.

Bröstvärn, kanonplatser, ammunitionsförråd och tvärvallar i övrigt, ryggvallar, förbindelser, skyddsrum, strålkastare och eldledningsplatser förstöras genom sprängning eller schaktning på så sätt, att batterierna bli oanvändbara för sitt ändamål och icke kunna iståndsättas utan tidsödande arbete. Såsom ledning för sprängningarnas utförande kunna, under förutsättning av att sprängningen utföres med dynamit, följande uppgifter tjäna:

bröstvärn, å varje sida minst 3 borrhål med ett djup lika med $\frac{3}{4}$ av värnets höjd, laddning 0,5—1,0 kg.,

kanonplats, 2—5 borrhål med djup och laddning beroende på

II. Patterit.

Tykit hajotetaan kuljetusta varten sopiviin osiin sekä irroitetaan ankkuripulteistaan, osat numeroidaan tykkien valunumeron mukaan. Pienemmät osat pannaan vastaanottavien viranomaisien varaimiin laatikkoihin.

Puuperustukset murretaan.

Rintasuojuukset, tykkiasemat, ampumatarvevarastot, selkäja poikkivallat yhdyskäytävät, suojushuoneet, valonheittäjäsekä tulenjohtoasemat hävitetään räjähdytämällä tai tasoittamalla siten, että patterit eivät aiottuun käyttöönsä enää kelpaa ja ettei niitä ilman aikaakysyvää työtä voida kuntoon saattaa. Räjähdysia toimeen pantaessa, mikäli siihen käytetään dynamiittia, voidaan noudattaa seuraavia ohjeita:

rintasuojuus, joka sivulle vähintään 3 porareikää, joiden syvyys tulee olla $\frac{3}{4}$ suojuksen korkeudesta, panos 0,5—1,0 kg;

tykkiasema, 2—5 porareikää, jolloin syvyys ja panosten suuruus riippuu perus-

II. Batterien.

Die Geschütze werden von den Bettungen losgenommen und in zum Transport geeignete Teile zerlegt. Die Teile werden numeriert nach der Fabriknummer der Geschütze. Kleinere Teile werden in Kisten verpackt, die von der empfangenden Behörde bereitzuhalten sind.

Die Holzbettungen werden abgebrochen. Brustwehren, Geschützstände, Munitionsräume, Rücken- und Querwälle, Verbindungsgänge, Unterstände, Scheinwerfer- und Kommandostände werden durch Sprengung oder Einebnen so weit zerstört, dass die Batterien nicht ohne zeitraubende Arbeit wieder hergestellt werden können. Als Anleitung für die Ausführung der Sprengungen können unter der Voraussetzung, dass sie mit Dynamit ausgeführt werden, folgende Angaben dienen:

Brustwehren: Wenigstens drei Bohrlöcher auf jeder Seite des Geschützes mit einer Bohrtiefe von Dreiviertel der Höhe

grunden under bäddningen, laddningen i genomsnitt 2,5 kg.,

ammunitionsförråd, 2—3 borrhål för varje kammare med djup $\frac{1}{2}$ — $\frac{2}{3}$ av täckningen, laddning 0,5—1,0 kg.,

tvärvall, 1 borrhål på var fjärde meter, ammunitionsförråden inberäknade, borrhållets djup ungefär $\frac{3}{4}$ av vallhöjden, laddning beroende på höjden 1,5—2,0 kg.,

ryggsida med en höjd av 1 m. eller därutöver spränges enligt samma grunder som tvärvall,

skyddsrummens täckningar bortsprängas fullständigt, väggarna sprängas enligt samma grunder som tvärvall,

eldlednings- och strålkastarplats spränges enligt samma grunder som tvärvall,

borrhålen anbringas på effektivt avstånd från fria ytor.

tuksesta, panos keskimäärin 2,5 kg, ampumatarvevarastot, 2—3 porareikää kutakin kamaria varten, syvyys $\frac{1}{2}$ — $\frac{2}{3}$ katoksen paksuudesta, panos 0,5—1,0 kg;

poikkivallit, 1 porareikä kutakin neljää metriä kohden siihen luettuna ampumatarvevarastot; porareikään syvyys noin $\frac{3}{4}$ vallin korkeudesta, panos riippuva korkeudesta, 1,5—2,0 kg,

1 m:n korkuinen tai korkeampi takaseinä räjähdytetään samalla tavoin kuin poikkivallit,

Suojushuoneiden peitekatteet poisräjähdytetään täydellisesti, seinät räjähdytetään samalla tavoin kuin poikkivallitukset,

tulenjohto- ja valonheittäjäasemiinsovellutetaan samat säännöt kuin poikkivallitusten räjähdytämiseen,

Porareiat tehdään tehokkaan välimatkan päähän vapaista pinnoista.

der Brustwehr, Ladung 0,5—1,0 kg.

Geschützstände:

2—5 Bohrlöcher für je einen Geschützstand. Bohrtiefe und Ladungabhängig von dem Untergrund der Bettung, Ladung durchschnittlich 2,5 kg.

Munitionsräume:

2—3 Bohrlöcher für jede Kammer, Bohrtiefe einhalb bis zweidrittel der Deckung, Ladung 0,5—1,0 kg.

Querwälle: Ein

Bohrloch auf je 4 m, einschliesslich der Munitionsräume, Bohrtiefe ungefähr dreiviertel der Wallhöhe, Ladung je nach der Höhe 1,5—2,0 kg.

Rückwärtige Wände: Mit einer Höhe von einem Meter und darüber werden nach denselben Regeln wie Querwälle gesprengt.

Die *Deckungen der Unterstände* werden vollkommen gesprengt, die Wände nach den für Querwälle geltenden Regeln.

Für *Kommando- und Scheinwerferstände* gelten dieselben Regeln wie für Querwälle.

Die Bohrlöcher sind in wirksamem Abstand von der freien Oberfläche anzubringen.

III. Kaserner och byggnader.

Kaserner rivas med varsamhet och i samråd med den mottagande myndigheten (personen). Källare, källarmurar och stensocklar sprängas.

III. Kasarmit ja rakennukset.

Kasarmit puretaan varovasti ja yhteisneuvoin vastaanottavien viranomaisten (henkilöiden) kanssa.

Kellarit, kellarinmuurit ja kivijalat räjähdytetään.

III. Kasernen und Gebäude.

Die Kasernen werden unter Schonung des Materials abgebrochen im Einvernehmen mit der empfangenden Behörde oder Person. Keller, Mauern und steinerne Unterbauten werden gesprengt.

IV. Vägar och bryggor.

Vägar förstöras genom upprivning av den hårdgjorda vägbanan och sprängning av gropar, så att vägen eller vederbörlig del av vägbredden blir för sitt ändamål oanvändbar. Härvid beräknas minor om 1,5—2 kg. på 1,2—1,5 m. djup till sådant antal, att vägen eller den del därav, som skall göras ofarbar, på var 20—40 m. upprives i hela sin bredd.

Bryggor rivs ovan vattnet, stenkistor och pålar under vattnet sprängas på lämpligt sätt eller rivs.

IV. Tiet ja sillat.

Tiet hävitetään purkamalla rikki kouvaksi tehty tienpinta ja räjähdyttämällä kuoppia, niin, että tie tai määrätty osa sen leveydestä ei enää kelpaa käytettäväksi. Tähän tarkoitukseen on arvioitu käytettäväksi sellainen määrä 1,5—2,0 kg painoisia miinoja 1,2—1,5 metrin syvyyteen upotettaviksi, että tie tai se osa siitä, joka on tehtävä käyttökelpaamattomaksi, tulee joka 20—40 m päästä revityksi rikki koko leveydeltään.

Silloista puretaan vedenpäällinen osa, kiviarkut ja vedenalaiset paalut räjähdytetään sopivalla tavalla tai puretaan hajalle.

IV. Wege und Brücken.

Die Wege werden zerstört durch Aufreißen der harten Wegbahn und Sprengung von Gruben, so dass der betreffende Weg oder der zu zerstörende Teil desselben unbrauchbar wird. Hierzu werden Minen von 1,5—2,0 kg auf 1,2—1,5 m Tiefe vorgesehen in solcher Anzahl, dass der Weg oder der Teil desselben, der unbefahrbar gemacht werden soll, in seiner ganzen Breite alle 20—40 m aufgerissen wird.

Der Oberbau der Brücken wird abgebrochen. Steinsockel und Pfähle unter Wasser werden zweckentsprechend gesprengt oder abgebrochen.

V. Fältbefästningar.

Skytte-, kulsprute-, kanon- och förbindelsevärn samt ammunition- och beredskapsrum jämnas med marken, varvid terrängens återställande sådan den varit före befästningens anläggande eftersträvas. Matjorden tillvaratages. Befolkningens önskemål tillgodoses i den mån prövas lämpligt.

Träkonstruktionerna nedtagas, varvid virket tillvaratages i den omfattning, som lämpligen kan ske.

Järntrådsnätens järntråd borttages i lämpliga längder och hoprullas.

Pålar och stommar till spanska ryttare tillvaratagas.

VI. Radiomateriel.

Gnistmaster nedtagas varsamt, övrig materiel, ledningstråd m. m. löstages.

V. Kenttävarustukset.

Ampuma-, konekiivääri-, tykki- ja yhdysuojukset säkeampumatarve- ja varushuoneet hajotetaan maan tasalle, jolloin on pyrittävä palautamaan maanpinta sellaiseksi kuin se oli eunen varustuksen rakentamista.

Väkimulta otetaan talteen, ja väestön toivomukset otetaan harkinnan mukaan huomioon.

Puusta tehdyt rakennelaitteet puretaan, jolloin puuainetta mikäli mahdollista otetaan talteen.

Piikilanka-aitojen piikkilangat poistetaan sopivan pituisina paloina ja kääritään kokoon.

Paalut ja ristelaainekset talleenotetaan.

VI. Radiolennätintarpeet.

Kipinämastot lastetaan varovasti alas, muut tarpeet, johdot y. m. irroitetaan.

V. Die Feldbefestigungen.

Infanteriestellungen, Maschinengewehr- und Geschützstände, Verbindungsgänge, Munitions- und Bereitschaftsräume werden eingeebnet, wobei anzustreben ist, dass das Gelände wieder in den Zustand vor der Anlage der Befestigung versetzt wird. Nutzbare Erde ist auszusondern. Den Wünschen der Bevölkerung ist hierbei tunlichst entgegenzukommen.

Holzbauten werden niedergelegt, wobei auf die Wiederverwendbarkeit des gewonnenen Materials Rücksicht zu nehmen ist.

Von den Drahthindernissen wird der Draht in passenden Längen losgenommen und aufgerollt.

Pfähle und Gerippe der Spanischen Reiter werden aufgestapelt.

VI. Funkentelegraphie-Material.

Die Masten werden vorsichtig umgelegt, das Material, Leitungsdrähte usw. abgenommen.

VII. Telefonledningnar.

Luftledningnar och undervattenskablar upprullas varsamt. Sjøkabel upptages från kabelfäste i land och upprullas på av den mottagande myndigheten tillhanda-hållna kabelrullar. Kapning må i regel icke äga rum annat än vid skarvar och svårare bottenapp.

VII. Puhelinjohdot.

Ilmajohdot ja vedenalaiset kaapelit kääritään varovasti kokoon. Kaapelit irroitetaan maalla olevasta kaapelituestaan ja kääritään vastaanottavien viranomaisien tätä tarkoitusta varten varaamiinkaapelikeriin. Katkaisuun alkoon turvaututtako muutoin kuin liitapaikoissa ja vaikeamman pohjaantartunnan sattuessa.

VII. Telephonleitungen.

Luftleitungen und Unterwasserkabel werden vorsichtig aufgerollt. Die Kabel werden von der Landungsstelle losgenommen und aufgerollt auf Kabeltrommeln, die von der empfangenden Behörde bereitzuhalten sind. Kabel dürfen in der Regel nicht gekappt werden, ausser bei Splissungen und bei schwererem Festhaken am Grund.

*Annex B.**Liite B.**Anlage B.***Instruktion för den militära kontrollkommissionen,**

som jämlikt avtal mellan Sveriges, Finlands och Tysklands regeringar skall övervaka och kontrollera demoleringen av på Åland uppförda befästningar och militära anläggningar.

§ 1.

Kommissionen består av en officer från var och en av de intresserade staterna.

Ordförande är den till tjänsterangen äldste.

Varje ledamot har till sitt biträde stabspersonal, vars sammansättning bestämes av vederbörande lands regering.

§ 2.

Kommissionen sammanträder förstagången i Mariehamn på

Toimintaohje sotilas-kontrollikomisioonia varten,

jonka Suomen, Ruotsin ja Saksan hallitusten tekemän sopimuksen mukaan on valvottava ja kontrolloitava Ahvenanmaalle rakennettujen linnoitusten ja sotilasvarustusten hävittämistä.

§ 1.

Komisiooniin kuuluu yksi upseeri kustakin asianomaisesta valtiosta.

Puheenjohtajana toimii virka-arvonsa puolesta vanhin. Kullakin jäsenellä on apunaan esikuntahenkilökunta, jonka kokoonpanon määrää asianomaisen maan hallitus.

§ 2.

Komisiooni koontuu ensi kerran Maarianhaminassa

Dienstanweisung für die militärische Kontrollkommission

zur Überwachung und Kontrolle der Zerstörung von auf Åland aufgeführten Befestigungen und militärischen Anlagen gemäss Abkommen zwischen der deutschen, finnischen und schwedischen Regierung.

§ 1.

Die Kommission besteht aus je einem Offizier von jedem der beteiligten Staaten.

Vorsitzender ist der dem Dienstrange nach Älteste. Jedes Mitglied erhält zu seiner Unterstützung Stabspersonal, dessen Zusammensetzung von der Regierung des betreffenden Landes bestimmt wird.

§ 2.

Die Kommission tritt zum erstenmal in Mariehamn zu-

kallelse av den finska regeringen så snart ske kan, sedan detta avtal ratificerats av de tre intresserade staterna, samt uppgör härvid plan för sin vidare verksamhet.

Suomen hallituksen kutsusta, heti kun kaikki kolme sopimusvaltiota ovat tämmän sopimuksen vahvistaneet, ja laatii tällöin ohjelman vastaiselle toiminnalleen.

sammen auf Anforderung der finnischen Regierung baldmöglichst nach Ratifizierung dieses Abkommens durch die drei beteiligten Staaten und stellt hierbei einen Plan für ihre weitere Wirksamkeit auf.

§ 3.

Kommissionen sammanträder vidare på kallelse av ordföranden å plats, som denne bestämmer, och är ordföranden skyldig att kalla till sådant sammanträde, så snart någon av kommissionens ledamöter därom gör framställning, skollande i kallelsen till sammanträdet angivas de frågor, som föränlett detsamma.

§ 3.

Komissiooni koontuu edelleen puheenjohtajna kokoonkutsumaan tämän määräämään paikkaan, ja on puheenjohtaja velvollinen kokoonkutsumaan tällaisen kokouksen heti jonkun komissionin jäsenen tehtyä siitä esityksen, jollain kutsunnassa on mainittava ne kysymykset, jotka ovat kokoontumisen aiheuttaneet.

§ 3.

Die Kommission tritt weiterhin zusammen auf Einberufung seitens des Vorsitzenden an einem von diesem zu bestimmenden Platz. Der Vorsitzendemuss die Kommission zusammenerufen, sobald ein Mitglied dies verlangt. Bei der Einberufung sind die Fragen anzugeben, die dazu Anlass gegeben haben.

§ 4.

Kommissionen åligger att övervaka, att demoleringsarbetet utföres i enlighet med avtalet; att, genom infordrande av uppgifter från arbetsledarna, hålla sig underrättad om arbetenas fortskridande; att, därest kommissionen finner, att ar-

§ 4.

Komissionin on valvottava, että hävittämistyötapahtuvat sopimuksen mukaisesti, hankkimalla tietoja työn johtajilta otettava selkoad töitten kulusta; tehtävä tarpeellinen ilmoitus asianomaiselle työnjohtajalle, jos komissiooni havaitsee, et-

§ 4.

Aufgaben der Kommission sind:

- 1.) die vertragsmäßige Ausführung der Zerstörungsarbeiten zu überwachen,
- 2.) den Fortschritt der Arbeiten durch Einfordern von Berichten von den Arbeitsleitern zu prüfen,
- 3.) falls die Kom-

betena inom något demoleringsområde icke bedrivs i sådan omfattning, att desamma avslutande inom avsedd tid är sannolik, göra erforderlig framställning till vederbörande arbetsledare;

att, såväl under arbetets gång som sedan visst demoleringsarbete fullbordats, kontrollera, att detsamma utförts enligt lämnade bestämmelser, samt, om så icke skett, meddela föreskrifter angående utförandet av erforderliga efterarbeten; samt

att, sedan samtliga arbeten fullbordats, upprätta och till de fördragsslutande staternas regeringar överlämna berättelse över demoleringsverkställande.

Kommissionen äger i övrigt icke att ingripa i ledning och fördelning av arbetet samt icke heller i några den arbetande truppen berörande förhållanden.

§ 5.

För besluts fattande fordras, att kontrollkommissionens

teivät työt jollakin purkamisalueella suju niin, että ne todennäköisesti määrätynä aikana voidaan loppuunsaarittaa;

sekä töiden kuluessa että jonkun määrätyn työn tultua loppuunsaaritetuksi kontrolloitava, että ne ovat suoritettut, annettujen määräysten mukaisesti, sekä mikäli niin ei ole tapahtunut, annettava tarpeellisten jälkitöiden suorittamista koskevia määräyksiä; sekä

kun kaikki työt ovat loppuunsaaritetut laadittava ja asianomaisten valtioiden hallituksille toimitettava kertomushävittämistöiden toimeenpanosta.

Muuten ei Komissionin ole puututtava työnjohtoon ja jakoon eikä myöskään mihinkään työvoimaa koskeviin asioihin.

§ 5.

Päätöksen tekemiseksi on Komissionin kaikkien kolmen

mission findet, dass innerhalb eines Zerstörungsgebietes die Arbeiten nicht in solchem Umfang betrieben werden, dass ihre Beendigung innerhalb der vorgeschriebenen Zeit wahrscheinlich ist, bei dem betreffenden Arbeitsleiter vorstellig zu werden,

4.) während des Verlaufs der Arbeiten und nach Beendigung gewisser Abschnitte zu kontrollieren, ob die Arbeit bestimmungsgemäss ausgeführt worden ist, und, falls dies nicht der Fall ist, Vorschriften für etwa erforderliche Nacharbeiten zu erteilen,

5.) nach Beendigung aller Arbeiten einen Bericht über die Ausführung der Zerstörungen abzufassen und den Regierungen der beteiligten Mächte zu übergeben.

Im übrigen darf die Kommission nicht in die Leitung und Verteilung der Arbeit oder in die inneren Angelegenheiten der Arbeitskommandos eingreifen.

§ 5.

Zu einem rechtskräftigen Beschluss bedarf es der Anwe-

tre ledamöter äro närvarande samt att minst två av dem äro om besluteteniga. Frågor i vilka enhälligt beslut icke uppnås, må hänskjutas till avgörande genom förhandlingar mellan regeringarna.

jäsenen läsnäolo tarpeen, sekä että vähintään kaksi heistä on päätöksen suhteen yhtä mieltä. Kysymykset, joiden suhteen ei yksimielistä päätöstä saada aikaan, ovat jätettävät asianomaisten hallitusten välisten neuvottelujen nojalla ratkaistaviksi.

senheit aller drei Mitglieder der Kontrollkommission, von denen mindestens zwei über den Beschluss einig sein müssen. Fragen, in denen ein Beschluss sich nicht erreichen lässt, können bei den Regierungen zur Sprache gebracht und, falls nötig, auf diplomatischem Weg erledigt werden.

Vid ratifikationernas utväxling och deponering undertecknades följande protokoll:

Protokoll.

Sedan den i Stockholm den 31 december 1918 undertecknade överenskommelsen mellan Sverige, Finland och Tyskland angående demolering av på Ålandsöarna uppförda befästningar och andra militära anläggningar befunnits innehålla vissa oöverensstämmelser mellan de svenska, finska och tyska texterna, hava undertecknade därtill behörigen bemyndigade av sina respektive regeringar överenskommit om följande:

Nachdem sich herausgestellt hat, dass das in Stockholm am 30. Dezember 1918 unterzeichnete Abkommen zwischen Schweden, Finland und Deutschland über die Zerstörung von auf den Ålandsinseln angelegten Befestigungen und anderen militärischen Anlagen im schwedischen, finnischen und deutschen text gewisse Abweichungen von einander aufweist, haben die von ihren betreffenden Regierungen in gehöriger Form dazuermächtigten Vertreter Folgendes vereinbart:

I.

Den finska texten av ovan nämnda överenskommelse skall hava den förändrade lydelse som finnes återgiven i en detta protokoll åtföljande bilaga.¹

I.

Der finnische Text des vorgenannten Abkommens soll den in der Anlage zu diesem Protokoll wiedergegebenen abgeänderten Wortlaut haben.

II.

I artikeln 2 av ovan nämnda överenskommelse skall i fråga om flygstationen å Eckerö i första stycket av tyska texten orden »sollen weggeschafft werden», utbytas mot orden »sollen weggeschafft oder unbrauchbar gemacht werden».

II.

Im Artikel 2 des vorgenannten Abkommens sollen in der Frage der Flugstation auf Eckerö erstes Stück des deutschen Textes die Worte »sollen weggeschafft werden» durch die Worte »sollen weggeschafft oder unbrauchbar gemacht werden» ersetzt werden.

¹ Den förändrade lydelsen av finska texten införd i själva avtalet.

III.

Detta protokoll skall hava samma kraft och verkan som om dess bestämmelser vore införda i ovannämnda överenskommelse.

Till bekräftelse härav hava undertecknade underskrivet detta protokoll och försett detsamma med sina sigill.

Som skedde i Stockholm i tre exemplar den 28 mars 1919.

JOH. HELLNER.
(L. S.)

ALEXIS GRIPENBERG.
(L. S.)

V. LUCIUS.
(L. S.)

III.

Dieses Protokoll soll dieselbe Kraft und Wirkung haben als wenn diese Bestimmungen in das vorgenannte Abkommen aufgenommen wären.

Zur Bestätigung dessen haben die Unterzeichneten dieses Protokoll unterschrieben und mit ihren Siegeln versehen.

So geschehen in Stockholm in drei Ausfertigungen am 28 März 1919.

Utkom av trycket den 30 maj 1919.